

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno diplomanta/diplomantky:	Veronika Bullová
Téma práce:	Islám a právní systém ČR v kontextu proměn na počátku 21. století
Rozsah práce:	184 827 znaků
Datum odevzdání práce:	24.1.2024

- 1. Aktuálnost (novost) tématu** Islám není jen náboženstvím, které je na vzestupu, ale i expanzivním kulturním fenoménem, který ohrožuje ostatní kultury. Projevuje se to ve vztahu k západní civilizaci, spočívající na křesťanských základech, i vůči tradičním kulturám Afriky a Asie. Nepřátelsky se vymezuje vůči judaismu a izraelské státnosti. Proto je mu třeba věnovat bedlivou pozornost a nenechat se ukonejšit tím, že nás se tento problém pro malý počet muslimských migrantů netýká. Práce V. Bullové se tedy věnuje aktuálnímu tématu a pokouší se i navrhnout řešení pro budoucnost.
- 2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody** Téma je náročné už proto, že k jeho zvládnutí nelze vystačit jen s čistě právníkou optikou. Nezbytný je širší kulturně-historický a sociologický přístup. Jde totiž o pochopení základů jiné kultury, jejích tradic, normativního systému a aspirací, které nám příslušníkům moderní, humanizované společnosti mohou připadat mnohdy nesrozumitelné. Každopádně přijetí této kultury se všude ukazuje s ohledem na její charakter a počínání jejích příslušníků jako problematické a vyvolávající kulturní konflikty, které jsou i konflikty právními, a domácí obyvatele rozděluje na vstřícnější k islámu a jeho odpůrce. Při zpracovávání práce na toto téma je navíc třeba zbavit se klapek na očích, plynoucích z dnes vládnoucí „korektnosti“, a psát pravdu. Autorka se v tomto směru snaží o kritický přístup, který je ovšem limitovaný zvoleným právněpozitivistickým východiskem.
- 3. Formální a systematické členění práce** Práce má přehlednou, systematickou strukturu. Jako budoucí právník se autorka soustředila na právní aspekty problematiky islámu a jeho vztahu k našemu právnímu řádu. Ze sociálních fenoménů, které mění od základu soudobou společnost a mají pro zpracování tématu podstatný význam, zmiňuje migraci, populační změny a multikulturalismus, vůči němuž se vymezuje kriticky. Práce má tři části. První část přináší hutný výklad o islámském právu, jeho vzniku, diferenciaci a současném stavu. Druhá část představuje islámské právo jako převážně nekompatibilní s českým právem. Srovnání rozdílných přístupů k regulaci role náboženství ve společnosti a jednotlivých klíčových právních odvětví autorka doplňuje rozбором rozhodování českých soudů v kauzách dotýkajících se islámu. Třetí část se zabývá vývojem rakouské legislativy o islámu. V ní vidí autorka možný předobraz budoucí české regulace islámu.
- 4. Vyjádření k práci** Problematika vztahu islámu a našeho právního řádu je komplikovaná a je vnímaná jako kontroverzní. Vzhledem k tomu, že u nás není větší muslimská menšina a že přes naše území muslimští migranti zatím většinou jen procházejí, lze se při jejím výzkumu omezit víceméně na normativní aspekty. Jinde (např. ve Francii nebo v Německu) by taková redukce nebyla možná a musely by se zohlednit i politické a sociální aspekty, hlavně realita každodenních kulturních konfliktů, které se propisují do práva. Je otázkou, zda by vůči islámu neměl být při jeho regulaci u nás nastolen už nyní, s předstihem, represivnější přístup. V zemích, kam směřují zástupy muslimských migrantů, dochází k nebyvalému nárůstu násilí všeho druhu, často motivovaného nábožensky, k šíření nenávisti z modliteben a k výskytu kriminality zcela nového druhu (např. koordinované masové obtěžování žen) a ke vzniku no-go zón. Řada kritiků politického islámu považuje radikální islám za náboženský fašismus a někteří tak označují i islám samotný. Argumentují absolutním rozporem islámského práva s lidskými právy a jeho

násilnou podstatou. Recept autorky se tváří v tvář těmto skutečnostem jeví pro budoucnost jako příliš smířlivý.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Autorka vcelku splnila cíl práce. Porovnala islámské a české právo. Pokusila se i nastínit další vývoj regulace působení islámu u nás, to už ale méně přesvědčivě.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Práce je zpracována samostatně. Hutně shrnuje dosavadní poznání a přináší též nové informace a pohledy. Nejde o plagiát.
Logická stavba práce	Práce má logickou a přehlednou stavbu.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autorka pracuje s množstvím zdrojů, našich i cizích. Zachází s nimi a cituje je korektně.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Analýza jde i při velké šíři záběru práce do hloubky.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	K úpravě práce nejsou žádné připomínky.
Jazyková a stylistická úroveň	Čtenáři je práce dobře přístupná. Jazykově a stylisticky obstojí.

6. **Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě** Předkládaná diplomová práce je kvalitním dílem. Námitky vznesené výše nejsou zásadního charakteru, proto nic nebrání obhajobě práce. U obhajoby nechť diplomantka zodpoví otázku, zda u nás mají být tolerovány nekonvenční náboženské praktiky jako např. obřízka nezletilých chlapců z náboženských menšin.

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu diplomové práce.
Navržený klasifikační stupeň	Výborně

V Praze dne 9. února 2024

Doc. JUDr. PhDr. Pavel Maršálek, Ph.D.

oponent